Royal Higher Secondary School - Dhoraji

Std :- 12th **Sub : B.A.** **Date : 29-01-2025**

Time :- 3:15 hours **Round -02** **Marks :- 100**

વિભાગ A

નીચે આપેલા પ્રશ્ન 1 થી 20 હેતુલક્ષી પ્રકારના છે. આપેલા ચાર વિકલ્પો પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : *[પ્રત્યેકનો 1 ગુણ]* **20**

1. આયોજન એ ધંધાકીય સાહસનું મગજ છે, તો વ્યવસ્થાતંત્ર એ શું છે?
(a) હૃદય (b) હાથ-પગ (c) શારીરિક માળખું (d) રક્ત

2. વૈજ્ઞાનિક સંચાલન વિચારધારાના પ્રણેતા કોણ છે?
(a) પીટર એફ. ડ્રકર (b) હેનરી ફેયોલ (c) ફ્રેડરિક ટેલર (d) લ્યૂથર ગ્યુલિક

3. નીચેનામાંથી આયોજનનું ઘટક જણાવો.
(a) સતત પ્રક્રિયા (b) અંકુશ (c) દોરવણી (d) નિયમો

4. કાર્યોના વિભાગીકરણને કારણે શું શક્ય બને છે?
(a) વિશિષ્ટીકરણ (b) આયોજન (c) સંકલન (d) દોરવણી

5. નીચેનામાંથી શું અપનાવવાથી ભાવિ સંચાલકો તૈયાર કરી શકાય?
(a) શ્રમવિભાજન (b) વિકેન્દ્રીકરણ (c) કેન્દ્રીકરણ (d) વિમૂડીકરણ

6. કર્મચારીઓ ધંધાકીય એકમની શું છે?
(a) મૂડી સમાન છે. (b) જવાબદારી છે. (c) શક્તિ છે. (d) અમૂલ્ય મિલકત છે.

7. ઉમેદવારની આવડત કઈ કસોટી દ્વારા નક્કી થાય?
(a) બુદ્ધિ કસોટી (b) અભિરુચિ કસોટી (c) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી (d) ધંધાકીય કસોટી

8. નેતૃત્વના અમલ માટે શાનું અસ્તિત્વ હોવું જરૂરી છે?
(a) નિરીક્ષકો (b) નિયોજકો (c) તાબેદારો (d) સંચાલકો

9. માનવસંબંધો અને મિત્રતા પર આધારિત માહિતીસંચાર એટલે .... .
(a) લેખિત માહિતીસંચાર (b) મૌખિક માહિતીસંચાર (c) ઔપચારિક માહિતીસંચાર (d) અનૌપચારિક માહિતીસંચાર

10. સંચાલનનું કયું કાર્ય અંકુશના જન્મદાતા તરીકે ઓળખાય છે?
(a) આયોજન (b) વ્યવસ્થાતંત્ર (c) કર્મચારી-વ્યવસ્થા (d) દોરવણી

11. રોકાણ અંગેના નિર્ણયો એટલે .... .
(a) મૂડી-પડતર (b) મૂડી-બજેટિંગ (c) મૂડીમાળખું (d) નફાનું પુનઃરોકાણ

12. સંપત્તિના મહત્તમીકરણનો અભિગમ કયા ખ્યાલ ઉપર આધારિત છે?
(a) રોકડ પ્રવાહ (b) સામાજિક જવાબદારી (c) સંપત્તિના વર્તમાન મૂલ્ય (d) નફાકારકતા

13. ટ્રેઝરી બિલ ભારત સરકાર વતી કોણ બહાર પાડે છે?
(a) સ્ટેટ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા (b) રિઝર્વ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા (c) સેન્ટ્રલ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા (d) નાણાકીય સંસ્થાઓ

14. ટ્રેઝરી બિલની મુદત કેટલી હોય છે?
(a) 182 દિવસ (b) 365 દિવસ (c) 14 દિવસ (d) 90 દિવસ

15. બ્રાન્ડિંગનો મુખ્ય ઉદ્દેશ કયો છે?
(a) પેદાશ વધુ ટકાઉ બનાવવાનો (b) પેદાશ કાયદા મુજબ બનાવવાનો
(c) પેદાશની જાહેરાત કરવાનો (d) હરીફોની પેદાશથી પોતાની પેદાશ અલગ બનાવવાનો

16. પેદાશ વિશેની બધી માહિતી સવિસ્તર કોણ દર્શાવે છે?

(a) નિશાની (b) લેબલ (c) પૅકેજિંગ (d) ટ્રેડમાર્ક

17. નીચેનામાંથી કયો હક ગ્રાહક સુરક્ષાના કાયદા – 1986 મુજબ નથી?

(a) સુરક્ષા (b) પ્રાથમિક જરૂરિયાતો (c) જાણકારી (d) પસંદગી

18. ભારત સરકારે પર્યાવરણને પ્રદૂષિત થતું અટકાવવા માટે ક્યા માર્કની યોજના બહાર પાડી છે?

(a) એગમાર્ક (b) હૉલ માર્ક (c) ઈકો માર્ક (d) આઈ.એસ.આઈ. માર્ક

19. ₹ 20 લાખ સુધીના દાવાની ફરિયાદ સાંભળી તેનો નિકાલ કરે છે ... .

(a) રાજ્ય કક્ષાનો આયોગ (b) જિલ્લા કક્ષાનું ફોરમ

(c) રાષ્ટ્રીય કક્ષાનો આયોગ (d) આંતરરાષ્ટ્રીય ફોરમ

20. ભારતમાં ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણની શરૂઆત ક્યા વર્ષથી થઈ?

(a) 1951 (b) 1991 (c) 2001 (d) 2011

વિભાગ B

નીચે આપેલા પ્રશ્ન 21થી 30ના *એક* વાક્યમાં ઉત્તર લખો: *[પ્રત્યેકનો 1 ગુણ]* **10**

21. CEOનું વિસ્તૃત રૂપ લખો.

22. આયોજન ક્યાં ક્યાં ક્ષેત્રમાં જોવા મળે છે?

23. ક્યા વ્યવસ્થાતંત્રને લશ્કરી વ્યવસ્થાતંત્ર કહેવાય છે?

24. શ્રેણિક વ્યવસ્થાતંત્ર એટલે શું?

25. પસંદગીની પ્રક્રિયાનો આધાર જણાવો.

26. આધુનિક માહિતીસંચારનાં સાધનો જણાવો.

27. કઈ જામીનગીરી બહાર પાડવાનો ખર્ચ પ્રમાણમાં ઓછો આવે છે?

28. ડિપોઝિટરી કાયદો ક્યારે અમલમાં આવ્યો?

29. વેચાણવૃદ્ધિ એટલે શું?

30. જિલ્લા કક્ષાના ફોરમના ચુકાદાથી સંતોષ ના હોય, તો પક્ષકારે કેટલા દિવસમાં ક્યાં પુનઃવિચારણા માટે અરજી કરવી પડે છે?

વિભાગ C

નીચે આપેલા પ્રશ્ન 31થી 47માંથી કોઈ પણ *તેર* પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : *[પ્રત્યેકના 2 ગુણ]* **26**

31. સંચાલનની ઉચ્ચ સપાટીએ કોનો સમાવેશ થાય છે?

32. 'Rule of Thumb' કોને કહે છે?

33. હેતુનિર્ધારણ એટલે શું?

34. પ્રતીક્ષાયાદી સમજાવો.

35. "કર્મચારી-વ્યવસ્થા એ માત્ર કર્મચારી-કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ નથી." શા માટે?

36. વૈધિક માહિતીસંચારની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.

37. "અંકુશ એ રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ છે." સમજાવો.

38. "અંકુશનો હેતુ સુધારાલક્ષી પગલાં લેવાનો છે." સમજાવો.

39. "મૂડીમાળખું એ માલિકીની મૂડી અને દેવાંનું મિશ્રણ છે." સમજાવો.

40. ડિમટીરિયલાઇઝેશન એટલે શું?

41. લેબલિંગનાં ચાર કાર્યો દર્શાવો.

42. પેદાશ વિભાવનાની સમજ આપો.

43. સારા વેચાણકર્તાની કોઈ પણ ચાર લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

44. જાહેરહિતની અરજી વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

45. ખરીદેલી વસ્તુનું બિલ શા માટે જરૂરી છે?

46. ઉદારીકરણનો અર્થ સમજાવો.

47. ખાનગીકરણ એટલે શું?

વિભાગ D

નીચે આપેલા પ્રશ્ન 48થી 59માંથી કોઈ પણ *આઠ* પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : *[પ્રત્યેકના 3 ગુણ]* **24**

48. માનવ-સંસાધન સંચાલનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

49. મધ્ય સપાટી સંચાલનનાં કાર્યો જણાવો. (ગમે તે *છ*)

50. સંચાલનના સિદ્ધાંતોના મહત્ત્વ અંગે ચર્ચા કરો.

51. કાર્યકારી યોજના, આકસ્મિક યોજના અને એક ઉપયોગી યોજના સમજાવો.

52. વ્યવસ્થાતંત્રની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. (કોઈ પણ *છ*)

53. શ્રેણિક વ્યવસ્થાતંત્ર વિશે નોંધ લખો.

54. તાલીમનું મહત્ત્વ સમજાવો. (ગમે તે *છ* મુદ્દા)

55. અંકુશનું મહત્ત્વ સમજાવો. (ગમે તે *છ* મુદ્દા)

56. નાણાકીય સંચાલનના હેતુઓ સમજાવો. (કોઈ પણ *છ* મુદ્દા)

57. નૅશનલ સિક્યોરિટિઝ ડિપૉઝિટરી લિમિટેડ વિશે ટૂંક નોંધ લખો.

58. વેચાણવૃદ્ધિની છ પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.

59. વૈશ્વિકીકરણનો અર્થ આપી, તેની ચાર નકારાત્મક અસરો જણાવો.

વિભાગ E

નીચે આપેલા પ્રશ્ન 60થી 65માંથી કોઈ પણ *ચાર* પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક ઉત્તર આપો : *[પ્રત્યેકના 5 ગુણ]* **20**

60. સંચાલનની વિવિધ સપાટીઓની આકૃતિ દોરી, તળ સપાટીનાં કાર્યો જણાવો.

61. આયોજનની વ્યાખ્યા આપી, તેની પ્રક્રિયા સમજાવો.

62. ભરતી એટલે શું? તેનાં આંતરિક પ્રાપ્તિસ્થાનો સમજાવો.

63. માસ્લોની જરૂરિયાતોનો અગ્રતાક્રમ આકૃતિ સહિત સમજાવો.

64. માહિતીસંચારના અવરોધો સમજાવો.

65. ગ્રાહક સુરક્ષાના કાયદા મુજબ ગ્રાહકોને મળતા અધિકારો સમજાવો.